

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/106/2018
Identifikačné číslo spisu: 5017200496
Dátum vydania rozhodnutia: 18.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5017200496.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: MUDr. Y. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. F. XX, Ž., právne zastúpenej: Advokátska kancelária ŠKODLER & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Dobšinského 12, Bratislava, IČO: 47 238 232, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 40059-3/2017-BA zo 7. novembra 2017, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. júna 2018, č.k. 29Sa/21/2017-91, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie p r e r u š u j e do rozhodnutia Veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 1Vs/3/2019 ohľadom právnej veci vedenej pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 26. júna 2018, č.k. 29Sa/21/2017-91, postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej č. 40059-3/2017-BA zo 7. novembra 2017 a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Predmetným rozhodnutím žalovaná ako príslušný odvolací orgán podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) o odvolaní žalobkyne rozhodla tak, že zmenila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Žilina č. 32754-3/2017-ZA z 5. apríla 2017, tak, že vypustila z výroku text: „... zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 30. júna 2010“ a nahradila ho textom: „... nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 31. augusta 2008, ale zaniklo dňa 30. júna 2010“, v ostatnom napadnuté rozhodnutie potvrdila.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 5 písm. c), § 14 ods. 1 písm. b), § 15 ods. 1 písm. b), § 21 ods. 1 a ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd poukázal na to, že ukončenie poistenia žalobkyňa deklarovala na základe odhlášky

Registračný list fyzickej osoby - odhlásenie povinného poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby k 31. augustu 2008 z dôvodu zrušenia rozhodnutia o povolení na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení v odbore praktický lekár pre dospelých, vydaného Žilinským samosprávnym krajom č. 06936/2006/OZ zo 4. októbra 2006. Žalobkyňa ukončila prevádzkovanie ambulancie ako fyzická osoba z dôvodu, že od 1. septembra 2008 zdravotnícke zariadenie začala prevádzkovať obchodná spoločnosť MUDr. Erbanová, s.r.o., ktorej bola zamestnancom. Základnou otázkou, ktorú bolo potrebné v konaní vyriešiť, bola otázka, či žalobkyňa vykonávala od 31. augusta 2008 činnosť lekára ako SZČO. Správne orgány tejto otázke nevenovali dostatočnú pozornosť a napriek odvolacím námietkam žalobkyne, nezaoberali sa podstatnou námietkou, a to že žalobkyňa v čase od 31. augusta 2008 nevykonávala činnosť ako SZČO. Túto skutočnosť bolo potrebné dôkladne zisťovať ešte predtým, ako žalovaná ako odvolací orgán dospela k záveru, že poistenie u žalobkyne nezaniklo k tomuto dňu, z toho dôvodu, že žalobkyňa mala príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti za rok 2007 (954 453,00 Sk) a za rok 2008 (839 779,00 Sk), t.j. príjem vyšší, ako umožňoval osobitný predpis, čo je 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 10. Ak teda príjem žalobkyne v rozhodujúcom období bol vyšší ako zákonom stanovená hranica príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu, bolo povinnosťou Sociálnej poisťovne, pobočky Žilina zistiť, z čoho vlastne príjmy za rok 2007 a 2008 pozostávali a pokiaľ by mala bezpochyby preukázané, že tento príjem žalobkyňa dosahovala v období, keď vykonávala činnosť ako SZČO a vykonávala tieto úkony lekárskej praxe podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z., bolo by namieste konštatovanie, že povinné poistenie u žalobkyne k 31. augustu 2008 neskončilo. K zániku poistenia podľa § 21 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. u SZČO dochádza len v prípade, ak by status SZČO bol zachovaný, čo ale nie je v prejednávanej veci, pretože žalobkyňa už v čase od 31. augusta 2008 nevykonávala činnosť SZČO, keď na vykonávanie tejto činnosti sa vyžaduje povolenie, pričom z vykonaného dokazovania bezpochyby vyplýva, že takéto oprávnenie na výkon samostatne zárobkovo činnnej osoby žalobkyňa v čase od 31. augusta 2008 nemala. Krajský súd ďalej poukázal na to, že pre zánik sociálneho poistenia v zmysle § 21 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. je relevantný zánik statusu SZČO a na príjem sa neprihliada. V takomto prípade poistenie zaniká dňom právnych skutočností vymenovaných v § 21 ods. 4, v danom prípade v zmysle § 21 ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. dňom zániku oprávnenia.

4. Proti rozsudku krajského súdu podala kasačnú sťažnosť žalovaná z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP a navrhla rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Podľa jej názoru krajský súd vec nesprávne právne posúdil.

5. Právne posúdenie relevantné pre rozhodnutie danej veci riešil Veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „veľký senát“) v uznesení z 30. apríla 2019, sp.zn. 1Vs/1/2019. V uvedenom uznesení Veľký senát odpovedal na nastolené otázky nasledovne cit.: „(...)

Odpoveď na 1. otázku - Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti zdravotníckych pracovníkoch stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov samostatná zdravotnícka prax je poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ na základe povolenia alebo na inom mieste ako zdravotníckom zariadení, a preto licencia L1A nemá charakter oprávnenia na výkon činnosti predpokladaného v § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, keď sama o sebe nezakladá jej držiteľovi aj možnosť vykonávať licencovanú činnosť, ktorú môže vykonávať až na základe dohody /zmluvy/ s iným poskytovateľom.

Pojem samostatná zdravotnícka prax v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z.z. vykonávaná na základe licencie L1A nie je možné bez ďalšieho stotožniť s pojmom samostatná zárobková činnosť v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. a pojem licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe s pojmom oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu pre účely sociálneho poistenia. Odpoveď na 2. otázku - Povinnosťou Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o vzniku alebo zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia poistenca - lekára, v zmysle § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý v spojení s § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov je posudzovať príjmy poistenca - lekára osobitne vo vzťahu k licencií L1A a

skúmať, či všetky príjmy vykázané v jeho daňovom priznaní v príslušnom zdaňovacom období sú aj príjmami lekára považovaného za samostatne zárobkovo činnú osobu (SZČO) v zmysle § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z.

Odpoveď na 3. otázku - Konanie podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov začaté z podnetu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne v zmysle § 184 ods. 8 v spojení s § 185 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. nezbavuje Sociálnu poisťovňu povinnosti zabezpečiť účastníkovi konania ochranu jeho oprávnení, ktoré sú konkretizáciou základného práva na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, prípadne i základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ktoré mu priznávajú aj medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.“

6. Senát „9S“ Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa so závermi vyjadrenými v rozhodnutí Veľkého senátu (1Vs/1/2019) nestotožnil a v právnej veci vedenej pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 (týkajúcej sa rovnakej problematiky), sa chce od záverov prijatých Veľkým senátom odchýliť, v dôsledku čoho 24. septembra 2019 uznesením z 23. septembra 2019, sp.zn. 9Sžsk/94/2018, postúpil túto právnu vec na prejednanie a rozhodnutie Veľkému senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 466 ods. 3 SSP.

7. Podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP, ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie uznesením prerušiť, ak prebieha súdne konanie alebo administratívne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie správneho súdu, alebo ak správny súd dal na takéto konanie podnet.

8. Nakoľko právna vec vedená pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 bola postúpená Veľkému senátu správneho kolégia tunajšieho súdu, pričom sa jedná o obdobnú právnu vec s právnou problematikou totožnou ako je vec žalobkyne (vedená pod sp.zn. 7Sžsk/106/2018) predložená tunajšiemu súdu na rozhodnutie o kasačnej sťažnosti žalovanej, najvyšší súd postupom podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP konanie v predmetnej veci prerušil z dôvodu, že na tunajšom súde prebieha konanie, v ktorom sa riešia otázky, ktoré môžu mať význam pre rozhodnutie kasačného súdu v právnej veci žalovanej.

9. Ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa procesné úkony a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, alebo uplynul čas, na ktorý sa konanie prerušilo, predseda senátu aj bez návrhu uznesením rozhodne o pokračovaní v konaní. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova (§ 100 ods. 3 SSP).

10. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.